

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Judiciis. Titvlvs Primvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

Si ex tribus arbitriis una sola excommunicatio interficeatur, due processus petentur, ac si illi postea sita judicis autem antiqua iura servantur, haec sententia idem.

VII quodammodo (que plenius propter ultimum voluntariam seu malitiam ab absentia respondeat) finis celerrimus imponatur; Statimque, et in eis arbitris patribus electis, eorum aliquip ratiocinatio requiritur ad examinandum vel defensionem cum eis negotiorum, super quo in ipsos enim concordem, non curvantur (celante impedimentoem conveneri: duo praefestos, penes quos fieri in absentiis immixtu videatur) totaliter et ea sententia potest, possit (malitia haec voluntaria, & liberis definire, sicut peccato illo primo, a violence, cum eis in unam sententiam concordem, sic ipsius absentia praeferita repleta est deinde immutatur.

Si ex tribus arbitriis, te duo in decem, & tenuis in quinque condementur, debet sententia prolatio duorum. Licit cum unus in XV. aliis in X. tenuis vero in quinque pronunciantur: illius, qui dixit de summa minori (cum in illa omnes concordem exstaret) sententia efficaciter censeatur.

DE ARBITRIO.

TITVLVS XII.

CAP. I.

Si ex tribus arbitriis duo concordent in summa, tenuis illorum sententia: si omnes discordant, tenuis sententia de summa minori.

Bonifacius VIII.

a Vid. Bart. in Litem summa, 4. nov. p. 10. f. 10.

FINIS LIBERTY PRIMI.

SEXTI DECRETALIVM LIBER SECUNDUS. DE JUDICIS.

TITVLVS PRIMVS.

CAPITVLVM I.

Judex delegatus non habens ad hoc speciale mandatum a Papa, non potest compellere partem, ut personaliter coram eo compareat: nisi ex rationabili causa. Joan. Andr.

Innocentius IV. in generali Concilio Lugdunensi.

DVRIS esse ambiguum non videtur, judicem delegatum, (qui a sede Apostolica mandatum ad hoc non receperit speciale), iubetur, se non posse alterum partium coram, scilicet personaliter in iudicio comparare. Ni si causa fuerit criminalis, et vel niti pro veritate dicenda, vel pro iuramento calumniae faciendo, vel alias juris necessitas partes coram eo exegerit personaliter presentari.

CAP. II.

Mulierem personaliter ad iudicium (quacum, causa in jure non expresa) invito trahendo non sunt: sed si nec sicutum fit ipsa factum reponendum in causa, judex expensis producetur, interdum ibi, interdum moris: Et judex fraudulenter vadens, excommunicatus est. Mulieres religiosas, etiam velentes, extra ministrorum suum ex aliqua causa personaliter ad iudicium trahi non possunt: quod contra predicta fit, et irritum, Joan. And.

Bonifacius VIII.

Mulieres b (quas vagari non convenient, nec virorum coetibus immisceri) auctoritate literarum fe-

a Vid. Bart. in L. pen. 4. ad crimen. ff. de publ. judic. Pon. b Vid. Bart. in L. servus. C. de jud. Et L. serv. ff. de reg. iur.

a Alioquin si fecerit iudicem proper hoc. b videtur hoc fieri. V. L. i. ff. de jure viri. L. serv. ff. de reg. iur.

CAP. III.

Maior XIV. annis, per se & per procuratorem, potest agere & defendere causam spiritualium: minor XIV. per se non agit, sed per procuratorem, vel per curatorem datum auctoritate ordinis iurisperitus iudicet: & etiam delegati ad causas illas. Filii spiritualium sive patris afferunt agere causam spiritualium. b. d. Iean. And.

Idem.

Sed amari quantundam tuz peregrini statis, in Beneficiis & aliis causis spiritualibus, necnon & dependentibus ab eisdem, ac si major XXV. annis existentes, ad agendum & defendendum, per te, vel per procuratorem, quem ad hoc constitutendum decreveris, admitti debet. Si vero intra XIV. annum existitas, per te agere, aut defendere non poteris super ipsi: sed vel per tuum Episcopum, vel per officialem ejusdem, tibi causa debitur ad litis iuris huiusmodi exercendas: aut ut ipse (infor infinita fueris) cum auctoritate alterius eorum, potest procuratorem ad eas poteris deputare. Delegacionis apostolica sedis, & subdelegatus ab eo, tibi (non habes) curatorem date valeant, vel auctoritatibus constitutendi procuratorem praefare, ad illas causas, velles dimittat, que coram ipsis fuerint ventientes, in modum quoniam litibus five causis, quanquam in potestate patris existas, nec alias absque ipsis afferent, in iustitia regulariter esse possis (cum de iis se intromissionem habeas) nequaquam requiri debet afferens.

DE FORO COMPETENTI.

TITULUS II.

CAP. I.

Archiepiscopus omnis appellatione auctoritatem, vel per viam querit, de causa fiduciarum suffraganearum, etiam ipsi consentientibus, magistris b. d. s. ad 9. Neg.

*Innocentius IV. **

Romanae ecclesia: & infra. Nec appellationis articulo praeferimus, nec alias etiam, (cum minime appellari existerit) Remen. Archiepiscopus in ecclesiis st. de causis clericorum tanguam judicem (tunc in ipsi idem clericis de facto consentient) absque diversorum suorum voluntate cogitant.

Archiepiscopus suffraganeos non potest compellere causas delegatas ei a suffraganeo, sua sententias & praecepta exequi, vel remittere in causa ad eos devolutas forte: nisi confundetur atid dictum. b. d. Diversus.

Nec suffraganeorum Remensis ecclesia subditos ipsorum delegationem sufficerere, vel sententias & praecepta exequi, aut in causa per appellationem devolutis ad eos, testimonium (tunc aliquid in his tribus de confundendis obtemperare) prohibetur compellant.

Archiepiscopus contra officiales, vel prelates suffraganeorum (quodcumque sit non disponeat) & contra subditos suffraganeum, pro causa strictionis & procuratorem causarum fori Archiepiscopi, inter congregacionem est. b. d.

Nec etiam suffraganeorum ipsorum officiales, aut Archidiocesanis, Archibishopes, & alios inferiores praesul suffraganeorum eiusdem subditos (duummodo alius eis causa confundendo non tribuit) nec subditos suffraganeorum ipsorum, superflarius, advocateorū & procuratorū in causa (que in Remen. ventilarunt curia) compellantur in sua praefectio respondere.

Archiepiscopus non compellet invita contrahentes alterius dicaveris, in sua propria veram se responderem: nisi res inveniantur. b. d. Et causa nostra comparare, vel malicie se occident, ne co-

rentur, in bonis ipsorum sua diocesis potest missionem facere, vel in alia decernere per ordinarios faciendam. b. d.

Contrahentes vero aliarum dioecesum, super contractibus initis in Remensi diocesibz ab eisdem (nisi inventur ibidem) trahere coram se non debent invitatos: licet in possessione bonorum, quae ibi habent, etiam cum alibi copiam sive faciunt, si eorum auctoritate citati & comparare contendant, possint millionem facere contra eos: vel (si forte malitiose sciplos occulentes, ne citatio perveniat ad eosdem) decernere faciendam in possessione bonorum, quae in alia etiam diocesibz obtineri poscentur: sed tunc loci diecesanus ad denuntiationem ipsorum faciet huiusmodi millionem.

Non potest archiepiscopus suis clericos missere in diecesana suffraganea, ut coram eis sicut contractus, vel jure facti approbentur. Nec si facti vel approbati fuerint coram illis, possint suffraganeorum subditos coram se compellere litigare super illas, nec excommunicare suffraganeorum officiales vel subditos; si nolunt litigare coram ipso b. d. ad finem secundum Dominicum.

Nec clericos suos mittant ad suffraganeorum ipsorum dieceses pro inveniendis vel recognoscendis contractibus coram ipsis. Nec corundem suffraganeorum subditos compellant coram se occasione huiusmodi iuris. Neque potest Archiepiscopus ipse in funere suffraganeorum officiales & subditos (pro eo quod vocati ab ipso, nolant querelantibus in sua praefectio respondere) ecclasiasticam exercere confutam.

CAP. II.

Index secularis, qui vult clericum compellere ad debita (etiam liquida) solvenda, per ecclesiasticum judicem desistere compellatur. Iean. And.

Bonifacius VIII.

Seculares & judices, qui (licet ipsis nulla competet iurisdictio in hac parte) personas ecclesiasticas ad solvendum debita (super quibus coram eis contra ipsas easum exhibemur litera, vel probations aliae inducuntur) damnablem præsumptione compellant d. à temeritate huiusmodi per locum ordinarios, cuncta ecclesiastica decernimus compescendos.

CAP. III.

Ratione juramenti laicis (ut illud servet) coram judice ecclesiastico conveniuntur.

Idem.

Cum C. laicus (pro quo solvisti certam pecuniam quantum citraten, in qua pro eore fiduciario nomine obligavas) te servare recusat indemnem, contra juramentum a se prædictum temere veniente: Ipsum coram ecclesiastico judice (ad cuius forum ratione juramenti causa huiusmodi cognitio noscitur pertinere) de jure potesta convenire. Ut ipsum monitione premissa, per cunctam ecclesiasticam e, quod te super predictis (ut tenebas) servet indemnem, prævia ratione compellat.

DE LITIS CONTESTATIONE.

TITULUS III.

CAP. I.

Peremptoria litis contestationem non impedit: nisi sit de re semel finita. Iean. And.

Ecclesiastici peremptoria, seu defensionis cuiuslibet, principalis cognitionem negotii continet.

a Vid. I. fid interpellatus. s. i. ff. de arbitrio. b. al. fuerum.

c Vid. qua lori tradit Alex. confi. l. i. i. d. dicit Pet. de Anb. quid ipsi laici facta huiusmodi probationibus sine sententia compellant clericos per sua statuta. unde nos. quid sicut sententia non artat non subditum, ut etiam statua. c. fin. supr. dcl. 4. confi. eu. li. font. e Non ergo potest capere personam aut res earum. Dicit. de Angl. Phil. font.